Контрольный экземпляр

СИЙЛЕ ХИЙЛА КПСС!

Массе а мехкий пролетареш, вlашагlкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА,
НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадуьлл 1923 шера дениз ● ОРШОТ, 23 ФЕВРАЛЬ, 1981 ШУ. ● № 22 (8312). ● Мах 2 кепиг.

Тахан Москве Съездий Кремлевски Двореце ший болх дlаболабу Советски Союза Коммунистически парте XXVI съездо

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета Пленумах бола ИНФОРМАЦИОННИ ХОАМ

1981 шера 20 феврале хилар Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета Пленум.

Пленум хьежар Советски Союза Коммунистически парте XXVI съезда КПСС Центральни Комитета еча отчетагеи чурчеи арахьарчеи политика даькъерча парте аргlанарча декхарашкеи. Цу дешах лаьца Пленуме доклад йир КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Л. И. БРЕЖНЕВА.

Пленумо берригаш раьза а болаш чlоагlйир Советски Союза Коммунистически парте XXVI съезда Центральни Комитето еш йола отчети чурчеи арахьарчеи политика даькъера парте аргlанара декхараши.

Пленум ниттa хьежар «1981—1985 шерашка а 1990 шерага кхаччалца а СССР экономически социальнии дегlайоалаяра керттерча лостамех» КПСС XXVI съезда йолча-доклада проектага. Цу дешах лаьца доклад йир СССР Министрий Совета Председатела нов. Н. А. ТИХОНОВА.

Пленумо берригаш раьза а болаш чlоагlйир «1981—1985 шерашка а 1990 шерага кхаччалца а СССР экономически социальнии дегlайоалаяра керттерча лостамех» йола доклад.

КПСС ЦК Пленумо цу тlа чакхбаьккхар ший болх.

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТО КПСС XXVI СЪЕЗДА ЕЧА ОТЧЕТАХИ ЧУРЧЕИ АРАХЬАРЧЕИ ПОЛИТИКА ДАЬКЪЕРА ПАРТЕ АРГIАНАРЧА ДЕКХАРЕХИ

1981 шера 20 феврале баь КПСС Центральни Комитета Пленума соцам

1. Советски Союза Коммунистически парте XXVI съезда КПСС Центральни Комитето еш йола отчетни доклади чурчеи арахьарчеи политика даькъера парте аргlанара декхараши чlоагlдолда.

2. КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Л. И. Брежневна тlадуллулда КПСС ЦК отчетни доклад еши чурчеи арахьарчеи политика даькъера парте аргlанарча декхарех дувцаши къамаьл делга.

«1981—1985 ШЕРАШКА А 1990 ШЕРАГА КХАЧЧАЛЦА А СССР ЭКОНОМИЧЕСКИИ СОЦИАЛЬНИИ ДЕГIАЙОАЛАЯРА КЕРТТЕРЧА ЛОСТАМЕХ» ЙОЛЧА ДОКЛАДАХ

1981 шера 20 феврале баь КПСС Центральни Комитета Пленума соцам

1. «1981—1985 шерашка а 1990 шерага кхаччалца а СССР экономически социальнии дегlайоалаяра керттерча лостамех» КПСС XXVI съезда еш йола доклад чlоагlйойла.

2. СССР Министрий Совета Председатела нов. Н. А. Тихоновна тlадуллулда «1981—1985 шерашка а 1990 шерага кхаччалца а СССР экономически социальнии дегlайоалаяра керттерча лостамех» КПСС XXVI съезде доклад елга.

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ РЕВИЗИОННИ КОМИССЕ

1981 шера 20 феврале хилар КПСС Центральни ревизионни комиссе заседани. Цига Советски Союза Коммунистически парте XXVI съезда йола комиссе отчетни доклад йийца а йийца могайир.

СОВГIАТАШ ДIАДЕННАД

Ачхой - Мартановски района иттлагlча пятилетке кхоллагlа синая КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК, карара кара тела Цlе байракх. Укх деношка районии культура Цlагlа хилар из совгlат дlадалара хетаяь партийно-боахама актив. Цига гулбеннебар производстве хьалхалаттараш, боахамий кулгаллхой, партийни, советски, общественни организацей викалаш.

Дlадехача пхе шера районе чуийцад 91 эзар тонн совгlа ялат. 55 эзар тонн сом, 170 эзар тонн бьцадаараш. Даьхенга дукхагlа дехкад дулх, шура. Ачхоймартановцаша 1980 шера 15 октябре рапорт делар иттлагlча пятилетка программа кхоачашъярах.

Активе къамаьл даьча КПСС Нохч - Гlалгlай обкома секретара М. О. Бузуртанова парте областной комитета бюро, НГIАССР Лакхехьарча Совета Президиума, Министрий Совета цlерагlа Даьхен совгlат дег тlара даькъала дийцар ачхоймартановций, хlаьта цар керда толамаш дахар ловш ловца а баьккхар.

Гулбеннараша чlоагlа тlоараш а детташ М. О. Бузуртанова района викалашка дlаелар КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара тела Цlе байракх.

Цул тlехьагlа къамаьлаш даьча парте Ачхой-Мартановски района хьалхарlа секретара А. Т. Харинова, «Новосельский» совхоза партбюро секретара Ш. Денисултанова, кхычар района къахьегамхой цlерагlа дохка баркал аьлар партенеи правительстванеи шоай къахьегама сен лакха мах барах, дош делар цхьайтталагlча пятилетке кхы а дикагlа къахьега.

Актива доакъошхоша района берригача къахьегамхошта даь кхайкарал тlайийцар.

* * *

1980 шера а иттлагlча пятилетка а экономически социальнии дегlайоалаяра вахчахьалкхеи план кхоачашъеча толам баиккхарах Нохч-Гlалгlайчен столицана г. Грознена хьожаьй РСФСР Министрий Советеи ВЦСПС-еи карара кара тела Цlе байракх.

Грозненцаша яьккхар йокхха котало я. 1980 шера 13 ноябре цар кхоачашъяьй валова промышленни продукци арахецара пхе шера план. Планал совгlа Даьхенга кхаьчай 200 млн. сома мах ба тайп-тайпара продукци. Дикке дукхагlа хьаяьй пачча-хьалкхен дикала Знак ена продукци.

Из толам боаккхача доккха даькъа юкъедихьад «Промавтоматика» НПО, «Грознефть» объединеиe, «Электроприбор» завода, «Грознефтеоргсинтез» объединеие а кхыча предприятей а коллективаша.

Укх деношка КПСС обкома политически деппара Цlагlа хилар Грозненa РСФСР Министрий Советеи ВЦСПС-еи карара кара тела Цlе байракх дlаялара хетаяь партийни, советски, комсомольски актив, города къахьегамхой викалий торжественни собрани. Цига дакъа лоацаш хиннача КПСС обкома секретара В. И. Дмитриенкос даькъала бийцар Грозне къахьегамхой, хlаьта РСФСР Министрий Советеи ВЦСПС-еи карара кара тела Цlе байракх города викалашка дlа а елар.

Художника В. Корецке плакат. «Плакат» аха издательство.

ТАСС фотохроника.

ХАМХОЕВ Ахьмад.

ТКЪАЬ ЯЛХЛАГIЧА СЪЕЗДАГА

Ткъаь ялхлагlча
съезда вай
Кхоане яккха вахар
тайна,
Даьлаьттар
кхоачаш хинна
Ираз, аьттув
кхайкабу.
Хьалхедаьча партеча
вай
Дукха езаш
раьза хинна,
Хьаькъала бlарг
сийрдабаьнна
Дега моаршал хетаду.
Ткъаь ялхлагlча
съезда вай
Денош, бийсаш,
ха ца кьоовсаш,
Эшар кхолла
хьалха латташ,
Хьинар сойта
тешам лу.
Хьалхедаьча
партена вай
Нана санна гаред
дерхlаш
Дега гарт мо
хьомсара хеташ,
Доамий салам,
безам лу.
Ткъаь ялхлагlча
съезда вай
Кхаьла бlаргаш
сийрдадаьнна,
Зама хозал са айденна,
Хьоча наькъа
ловцаш доах.
Хьалхедаьча
партена вай
lдбре тайне,
малх айденна,
Рузкъа дебо
беркат хинна.
Гlоза маьрша
баркал ях.
Ткъаь ялхлагlча
съезда вай
Сийлен байракх
лакха лоаттош,
Къахьегамца толам
баккхаш,
Мехкаш эргадоахаргда.
Хьалхедаьча
партеца вай
Урхе яккха бlу
ца кьовлош,
Нийслой lаьржа
моркхаш дохош
Маьарца някъ
кхухьаргба.
Ткъаь ялхлагlча
съезда вай
Данза дисар,
метта оттош,
Долчоа лерттlа,
нийсса кхоабеш
Эздий гlулакх
гойтаргда.
Хьалхедаьча
партеца вай
Моастагlашца
къовсам лоаттош
Дуьнен адам
вlашагlдетташ.
Вежарий хинна
гойтаргда.

ГРОЗНЕРЧА КЪАХЬЕГАМХОШКАРА

Укх шера 20 феврале. Туйрийна иттлагlчох ах сахьат доалача хана Грознерча машинисашкъа станце дукха нах вlашагlкхийттабар. Планал совгlа Грознерча мехкдаьтта чакхдоахараша арахийцача продукцех етта латт Москве дlайохийташ йола эшелон. «КПСС XXVI съезда Грознерча къахьегамхоша луш дола къахьегама совгlат» аьнна яздаьд цу тlа доккхийча алка[illegible].

Цу деша хетаяь йола митинг хьайийллар КПСС Грозненски горкома шоллагlча секретара Ю. Х. Героева.

Парте аргlанарча съезда сийна тlаийца доккхий декхараш шоай коллективаша то[illegible] кхоачашдаь хилар дувцаш къамаьлаш дир «Старогрознефть» НГДУ оператора Г. Н. Шевелевас, В. Я. Лекина цlерагlча ГНПЗ пхьоалагlча цеха начальника Л. Л. Амхадова, съезда сийна аьржача яхье котъьнмача поездаш вlашагlъеккарий бригада бригадира Н. Т. Тараторьина, къахьегама ветерана, сийлаьча машиниськъехочо В. П. Величкос.

Парте XXVI съезда дехькйга совгlат тlадела поезд дlайига бокъе луш йола символически жезл дlаелар В. П. Величкое электровоза машинистага, НГIАССР Лакхехьарча Совета депутатага К. Чернобаевга, цул гlончага В. Коновалове.

Планал совгlа арехийцача тlехдиначча бензина 3 эзар тонн города къахьегамхошкара коммунистий форума совгlата йохьийташ уйларах йола телеграмма яхьийтар съездага. митинге дакъа лоацараша.

ПАРТЕ ХЬЕХАЧА НАЬКЪАГlА

Дош кхоачашдаьд

Ленина орден лелаеча «Грознефть» объединене коллективо чlогlа хьинар айденна тlайнцар КПСС XXVI съезд 1981 шера 23 феврале хьаелларах бола хоам:

Хургйолча съезда сийна къахьегама вахте а этта Нохч-Гlалгlайчен мехкдаьттахоша денхар тlайнцар съезд хьаеллача денга планал совгlа 3 эзар тонн мехкдаьтта, 3 млн. куб. метр газови конденсат яккха а 1000 метр лаьттан чlогlача тlоанех бурув тоха а.

«Грознефть» объединене коллективо республика берригача къахьегамхошка кхайкарал дир хургйолча съезда сийна социалистически яхь йолае аьнна.

Массанахьа а яьржар КПСС XXVI съезд хьаеллача дийнахьа Сийлен вахте отта бокъо яккхара лухьа яхь.

Мехкдаьттахой хьинар ихы а чlогlагlа айдир цхьайтталагlча пятилетке а 1990 шерага кхаччалца а СССР экономически социальни дегlайоалъяра йолча КПСС ЦК проекто.

Къахьегамие коммунистически уйла йолаш, вахаре хьинаре дакъа лоацаш къахьегамхой хьалкхебара социалистически яхь бокнха лоархlам болаш йолга кхета а деш, объединене парткомо лелабу бокнха организаторски, пропагандистски, политически болх, из лелабара формаци методаши эргайоахаш тоаю.

Объединене хьахиннай дукха патриотически инициативаши почнинаши. Царех я «Иттлагlа пятилетка — В. И. Ленина 110 шу дизарга» аьнна йола Карабулакски УБР нов. Мовлаев керте латтача вышкомонтажни бригадо дlайолаяьр; № 17 йолча Къулбаседа-Минеральни буровой бригада «шера 5000 метрал кlезигагlа доацаш бурув тоха, хьалхарча объектана цхьан шерен ах шерен тохкам бе» яхар; скважинашта капитальни ремонт еча «Октябрьнефть» НГДУ нов. Канайчева бригада «къахьегама, производственни дисциплина, общественни порядок ца телхаеш болх бе» аьнна дlайолаяьр, кхыраш.

Цу коллективо дlадахача шера июле ший собране лаьрхlар нагахьа сайна бригадерча сего къахьегама дисциплина е общественни порядок толхайой, хlара бетта йоагlача премех 25 процент хьа ца эцаш дита, хlьта из толхаяьр еррига премех ваккха. Шоллагlа шу да цу коллективо цхьаккха а нарушени йоацаш болх бу.

Хlара дика дlадоладаьча гlуланха тlехьа объединене партномо кулгал а деш дlабоаржабу бокнха кхетама а организаторски а болх.

Яхье хьалха боагlа коммунисташ, комсомольцаш, цар шоашта тlехьа боах эзараш мехкдаьттахой.

Дlахо эргайоахаш тоаю «Хlара балха денна — дикала Знак!», «Тlехьабусараш боацаш бе болх» яхача боламагlа лелаю социалистически яхь.

Дикагlча бригадай опыт хьегул а еш дlайовзийт. Царех даьхад документальни фильмаш. Г. А. Шулкнина бригада опытах дувцаш арахийцад «Масална гlоттавеш» яха книжка.

Иштта де лерхlачоа тlаберзабаь болх баро «Грознефть» объединене коллектива торо хилар парте XXVI съезда сийна тlайнца хинна социалистически декхараш ханал хьалха кхоачашде. Съезд хьаеллача денга Даьхенга планал совгlа кхаьчад 3350 тонн мехкдаьтта, кхольй дукха материальни ресурсаш.

Съезд хьаеллача дийнахьа Сийлен вахте латта бокъо яьккхай ковкъосташа Мадаева, Мовлаева, Литаннова, Ахмедчина, кхычар кулгалдечв бригадай коллективаша.

Мехкдаьттахоша даьхача къахьегама толамашта юкъе доккха дакъа да идеологически кадрай йоккхача отряда а. Тахан партийни, экономически, комсомольски дешара системе я 404 школен теоретически семинари, коммунистически къахьегама школе дешаш 10 эзарнел дукхагlа саг ва. Еча занятей идейни организационни боарам айбеннаб, теоре практикацара бувзам дикагlа ба. Цу дерригие а айдир ладувгlарий къахьегамех политически хьинар. Аьлча тоъергда 1980 шера ладувгlараша 540 рационализаторски предложени еннай аьнна. Уж юкъески яхьарах баьнна экономически пайда 1,3 млн. сом ба.

Тахан съезд хьаеллаш цlераш яха мостаргйолаш ба пропагандисташ И. И. Соронотигин, З. С. Даниленко — «Старогрознефть» НГДУ-ра, П. Н. Юрков, В. Б. Назаров — «СевкавНИПИнефтера», В. В. Данилов, П. А. Радиевич — «Грознефть» объединене аппаратера, кхыбараш.

«Парте XXVI съезда дала ма доагlара наькъагlоргда» яха девиз мехкдаьттахой 1980 шерара керттера программа яр. Планаши социалистически декхараши толаме кхоачашдаьд предприятей, структурни подразделеней, цехий, участкай еррига коллективаша, объединенерча керттерча профессей 176 бригадах 172 бригадо.

Планал совгlа даьккхад 48 эзар тонн мехкдаьтта, 37,3 млн. куб. метр газ, планал совгlа 15 эзар метрал совгlа бурув техад, царех 10,5 эзар метр тохнма а тохаш.

Дика хьоккамаш гайтад дуккхача предприятей коллективаша, производстве хьалхалаттараша. 16 предприяте, царна юкъе «Старогрознефть», «Октябрьнефть», «Сунжанефть» НГДУ, «Грознефтегаз» НГУ, бурув деттача белхий Горячеводски, Старогрознески, Малгобекски, Грозненски управленеша, тампонажни контора, УКН, 88 бригадо, 5000-нел дукхагlча производстве хьалха латтачар рапорт деннад иттлагlча пятилетка планаш ханал хьалха кхоачашъярах.

Шера 5000 метр бурув тохара тlехьа лелаьча социалистически яхье котъьнначча В. Д. Швецова, С. Д. Мадаева бурув деттача бригадашта еннай КПСС обкома, НГlАССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен диплом.

Иттлагlча пятилетка шерашка объединене предприятешка дикка дукха болх баьб мехкдаьтта производства техникен технологи эргайоахаш тоаеш, мехкдаьтта даккхара интенсификаци ярен тlоаешнара мехкдаьтта дукхагlа хьадаккхарен керда методаш юкъейоалаеш.

Керда техника юкъейоалаяра чотагlа дlадахача шера кходаьд 4,2 млн. сом пачхахьалкхен ахча, царех бурув тохача — 1737 эзар сом, мехкдаьтта доахача — 2,5 млн. сом. 2000 рационализаторски предложени еннай, царех балха юкъейоалаяьй 1700. Хинна экономически пайда 2 млн. сом гаргга ба. Изобретенеш юкъейоалаярех баьнна экономически пайда 2,5 млн. сом ба.

Бокнха болх баьб производствана доаладара структура эргаьккха тоаеш, мехкдаьттахой культурно-бытовой хьалаш дикка тоадеш.

Тахан майрра ала йиш я, Нохч-Гlалгlайчен мехкдаьттахой, областной партийни организаце кулгал а деш, шоаш Даьхенна денна дош дизза кхоачаш а даь хьамсарча Коммунистически парте аргlанарча XXVI съезда накъабаьхкаб, аьнна.

А. ЧАПАНОВ,
«Грознефть» производственни объединене парткома секретара заместитель.

В. И. Ленина цlерагlча Грозненски мехкдаьтта чаккдоахача завода цхьоалагlа цех дика совгlат кийчдаь накъаваккхай парте XXVI съезда. Планагlа лаьрхlачул совгlа цо арахийцай бlаьш эзараш сомий маьха мехкдаьтта продукци. Укхаза хьаеш мел йола продукци цкъа дlаелча юха ца ерзаеш дlайохийт.

Цехе хьалхара моттиг яьккхай Г. М. Сафаряна керте латтача «Коммунистически къахьегама установка» яха сийлен цlи лелаеча кхоалагlча установка технологаша. Укх шера цхьан беттен ах беттен заданел совгlа цар арахийцай шовзткъа эзар совгlча сома маьха тайп-тайпара продукци.

Уж толамаш доахача хьинаре къахьегаш хиларца белгальыпа я комсомолка, ВЛКСМ цеховой комитета член Е. П. Рыбанцева, йоккхагlйола оператор коммунист Г. П. Соловьева, кхыбараш. Шийна сиеха болх дика вlаштlехьбаккхарал совгlа, Соловьевас хьинаре дакъа лоац юкъарча балхаца а. Цехе эггара дикагlйола политинформатор лоархlаш я из. Цеха пенгазета редколлеге члена декхараш а даим цlена кхоачашдеш хьайоагlа.

СУРТА ТlА: (аьрдехьара аьттехьа) технологаш Е. Рыбанцева, Г. Соловьева, установка начальник Г. Сафаряна.

И. ПЛИЕВА сурт.

Хьалхалаттараша дувц

Оаха доккхал ду

Нарара шу долалуш оаха лаьрхlадар аьшкабетонни болатен конструкцеш вlашагlйохкара шин бетта план съезд хьаеллача денга кхоачашъе. Бакъда, тха ка льзар из 10-ча феврале кхоачашъе.

Аз СМУ-7 болх бу ткъаь ворхl шу да. Цу юкъа дукха хувцамаш хиннад адамий вахаре а гlишлонхой балха тlа а. Парте хlара съезд массала хул наьха вахар тlа тlа тоалуш, хоалуш, балха хьалаш аттагlа хулаш хьадоагlа.

Съезда сийна тlайнца декхараш кхоачашдеча йоаржаьнча социалистически яхье дикагlдола толамаш даьхарех ба слесараш-монтажникаш Ванюченко Виктор, Дадаев Анзор, Сайдаев lабдул. Тха слесарий-монтажникий «Коммунистически къахьегама бригада» яха цlи лелаеча коллективо къахьегама толамаш хетаду Советски Союза Коммунистически парте XXVI-ча съезда.

А. АРУТЮНЯНЦ,
№ 7 йолча гlишлон-монтажни управлене слесарий-монтажникий бригада бригадир.

ТЕШШАМЕ ГlА БОАХАШ

КПСС XXV съезда, цул тlехьагlа хиннача КПСС ЦК Пленумий соцамаш, юрта боахам дегlабоалабара хьакъехьара Л. И. Брежнева указанеш кхоачаш а еш къахьийгача тха совхоза коллективо дика чакхъяьккхар иттлагlа пятилетка.

Пятилетка диъ шера кхоачашъе, аьнна кхайкарал даь хиннача коллективашта юкъе а яха, «Хlара кхайна — дикала Знак», «Лакхача эффективностех дикален дукха лоаттабеча къовсаме — уллув цхьаккха тlехьаусар воацаш» яхачи девизегlа болх а баь Даьхенна юрта боахама продукци дlаялара пхе шера планаш дуpчох 15 сентябре кхоачашъе нагагlхьаьлар. Хlаьта совхоз 31 декабре хьатlакхоачаш пачхахьалкхенна планал совгlа дlаделар 8814 тонн баьцадаараш, 4580 тонн сом, 474 тонн ялат.

Тха боахама коллектив гlальюгаш да ийслагlча пятилетке хинначул дlалхача пятилетке хlара гектара тlара чуийна баьцадааpаш — 48 центнер, сом — 68, ялат 11 центнер дукхагlа хинна хилар, къахьегама овсарле 67 процент дегlаена хилар. Цу гlуланхаша вlаштlехьдалийтар пхе шера боахама 2566 эзар сома пайда бе а хlара болхлочоа доагlа алапи юкъера лаьрхlача 35 процент дегlадоаладе а.

Юрта боахама продукци алсамъяккха йиш хулийта керда торонаш лехаш, уж производствана юкъехувлаш тха коллективо баьча балха лакха мах бир Даьхено.

Ерригсоюзни социалистически яхье котбаьннараштa лаьрхlа йола КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара тела Цlе байракх тха коллективана ца луш цхьа шу дlадахандзар иттлагlча пятилетке. Цул совгlа, цу юкъа барайтта саг орденаши медалаши, 115 саг «Иттлагlча пятилетка ударник» яха знак аларца белгалваьккхар.

Толамаш даха доккха новкъостал дир совхоза социалистически яхье хадданза хьалха йолаш хьайоагlача Къахьегама Цlеча Байракха орден лелаеча коммуниста Тепсуркаев Мовладе кулгалдеча бригадо. Пачхахьалкхента юрта боахама продукци йохкара план кхаь шера кхоачашйир цун коллективо, хlаьта пхе шера Даьхенна дlаделар планагlа 2404 доагlаш хиннача, 6079 тонн баьцадаараш, планал совгlа 2776 тонн сом.

Доккхий да цар тlайнца декхараш укх пятилетке а. Масала, укх шера планал дукхагlа 85 йолаш хlара гектара тlара 200 центнер нарсаш, план 215 йолаш пхи бlаь центнер сом чуба дош деннад.

Геттара дика болх бир дlадахача пхе шера баьцадаараш кхедара план 162 процент, хlаьта сом — 133 процент кхоачашъяьча Чегорбиев Мохьмада кулгалдеча бригада коллективо а.

Къаьст къаьстача болхлошта юкъе иттлагlча пятилетке овсаре къахьийгар Гапаева Медиас, Муртазова Марусе, Садыкова Буккас, Шидаева Тастас, хlаьта механизатораштa юкъе — Сапараев Амаде, Сельмурзаев Шахида, Джанхотов Ахьъяда, Чегорбиев Николая, дукхача кхычар. Шоай пятилеткаш шин шерен ах шерен, кхаь шера кхоачашъяьй царех хlаране.

Социалистически яхь дерттlа вlаштlехьъяьюкха лелаяро, цунна ший ханнахьа итог яро, наьха балхацара моральни материальни безам совбаккхара тlаерзаяь мероприятеш чакхъяхаро а геттара доккха гlо дир боахама коллективана хьалхашка латтачи декхарех дика лоархlаеш къахьега.

Юртбоахама культураш дlаера лаьтта кийчдеш, уж дlаювш, тlаььначул тlехьагlа царна доал деш, чуэцаш балха нормаш тlехкхоачаш а еш къахьегача хlара сага ахчаи совгlаташ карара кара тела Цlе вымпелаш телар.

Хlара шера боахама дика пайда а беш къахьегаро вlаштlехьдалийтар производстве а наьха хьал-торо тоалара а эша цхьацца гlишлош еш, цхьадолча балхашта механизаци е.

Иштта, иттлагlча пятилетка шерашка хьалар шиэша квартира йолаш диъ цlа, бажена, медпункта, почтана, тикана лаьрхlа башха-дика гlишлош, механизаци йир горох тlайотташи тlера lойоаккхаши, хlаьта чакхбоаккхача моттиге сом хьатlалуш деча балхашта, хьайир помидораш, горох чакхъяьккхара участкаш, и. кх. дl.

Дlахойодача хана производство кхы а дегlайоалае, юрта боахама культурай хьувкъам кхы а алсамбаккха йиш хулийтаргйола тешаме лард, дика торо я иттлагlча пятилетка шерашка карагlдаьнар. Цу торонех бизза пайда эцар дукха тхоай низ дlаккхоачар а дергда оаха.

Цхьайтталагlча пятилетка планаш диъ шера кхоачашъе тlахьехаш кхайкарал даьд оаха «Консервплодоовощ» объединенена чудоагlача боахамий коллективашка. Хlаьта укх шера план йиъ эзар йолаш — 4500 тонн баьцадааpаш, планал бlаь тонн дукхагlа йолаш 2700 тонн сом Даьхенна дlабала дош деннад оаха. Лаьрхlар толамца чакхдаккхара хlанзе лард йолла я.

Тоа я яь кийчоп мугlаре дlаоттаьй еррига юрта боахама техника, эшшача боарамагlа хий диллад сомий гаьнашта, планал дикка дукхагlа йолаш дlайнхьай баьцадааpаш кхедергдолча кхашка, сомий бешамашка органически удобрени, кхыдола балхаш чакхдаьхад. Иштта тешшаме гlа боахаш хьайоагlа тха совхоза барт тайна коллектив.

Даьхен экономически, социальни низ кхы тlа а чlоагlбар духьа, тlехьа тlайоагlача хана кхы а овсарегlа, хьинарегlа къахьегаргхиларах тешам лу оаха вай хьамсарча Коммунистически парте съезда.

М. КАГЕРМАНОВ,
Ачхой-Мартановски района «Новосельский» совхоза директор.

Съездагара — съездага

ЦИФРАШИ ФАКТАШИ

● Республика промышленносто ханал хьалха, 17 декабре, чакхъяьхар бlарча хьайнцача пятилетка заданеш. Заданел совгlа арахийцай 80 миллион гаргга сома продукци.

● Иттлагlча пятилетка шерашка республика мехкдаьттахоша планал совгlа 4,1 миллион тонн мехкдаьттеи 785 миллион кубически метр гази яьккхай, 14 эзар метр бурув техад.

● Чакхъяьнна пятилетка йолаелча деиз пачхахьалкхен дикала Знак тlайолаш арахеца изделеш 6,5-эза дукхагlа хиннай.

● Керттера производственни фондаш 28 процент гаргга тlакхийтай, хlаьта цар мах 1,8 миллиарда сомага кхаьчаб.

● Промышленносте цхьа эзар гаргга йоккхий мероприятеш чакхъяьхай, механизации автоматизации яьй 150 производственни участкана, 200 гаргга прогрессивни технологически процесс балха юкъейоалаьй, арахеца доладаьд продукце 52 керда тайпа.

● Пятилетка хlара шера къахьегама овсарленна оттаь планаш кхоачашъеш хьаьнай республика, хlаьта тlакхийттача продукцех 96 процент яр цун чотагlа тlакхийттай.

● Республика толамашта юкъе доккха дакъа дихьад промышленни производствай къахьегама овсарле лакхъярен боарама йола пятилетка контрольни заданеш 1980 шера 13 ноябре кхоачашъяьча город Грозен къахьегамхоша. Дика кхоачашдаьд шоай декхараш Гудермески, Малгобекски, Назрановски районий промышленни предприятеша, «Грознефть», «Грознефтеоргсинтез», «Промавтоматика» яхача объединеней, «Электроприбор», «Электроинструмент» яхача, ацетонови, кхыча заводий коллективаша.

ХЬИНАР АЙДЕННА

Назрановски района «40 лет Октября» совхоза хьайбаш леладераша хьинар айденнен овсарегlа къахьегаш дlайоланьй цхьайтталагlа пятилетка.

Укх шера январь бетта планагlа дlаяла вонгlар 70 тонн йолаш совхозо пачхахьалкхенна дlаеннай 102,4 тонн. Из соахкарчул дикка дукхагlа я.

Совхоза фермай коллективашта юкъе хьалхара моттиг яьккхай № 3 йолча фермо. Из толам баьккха хьайбаш леладераш республиканска газеташ тlа чlоагlдаьча Сийлен улгe тlа баьхаб.

Доярашта юкъе яьржача яхье хьалхара моттиг яьккхай Хабулаева Наисата. Хlара ше хьожача lаттагара цу цхьан бетта 312 килограмм шура яьккхай цо, шийна план дикка тlехкхоачаш а еш. Юкъера лаьрхlача 264—276 килограмм шура хlара шоаш, доал деча lаттагара яьккхай Дзаурова Мадината, Кодзоева Хаде, Берсанова Паьтlамата, Даурбекова Зинас, Балхаева Дуге, кхыбараша.

Совхоза хьайбаш леладераша дикка тlехкхоачашъяьй пачхахьалкхенна дулх дlададара план а. Планагlа дlададала дезар 28,5 тонн йолаш цар дlаденнад 51,1 тонн.

Иштта накъабоих совхоза хьайбаш леладераш КПСС XXVI съезда.

С. АУШЕВ.

Нохч-Гlалгlайче — цхьайтталагlча пятилетке

Кердача пятилеткагlа вай республике товарни промышленни продукци 17 процент дукхагlа арахецаргья, хlаьта из чакхйоалача шера продукце боарам 1 миллиард 870 миллиона сомага а кхоачаргба.

«Грознефть» объединене лаьрхlад пятилетка шерашка 34,6 миллион тонн мехкдаьттеи конденсати, 11,5 миллиард куб. метр газ яккха а 730 эзар метр (иттлагlча пятилеткагlа хинначул 60 эзар метр дукхагlа) бурув тоха а.

Машинашъеча предприятей низаш дlахо шердара, овсарле лакхъяра чотагlа цар продукци шозза гаргга дукхагlа хилийта лерхl, наьха ечеи кондитерски промышленноста оборудовани еш йола керда завод хьалье лерхl Урус-Мартановски районе.

Дикала пачхахьалкхен Знак еннача продукце дакъа 1985 шера 50 процентага кхоачаде лаьрхlад.

Дукхагlа арахецаргда халкъа эша товараш, цар ассортимент шоръергья, дикал лакхъергья. Швейно-трикотажни баракъаш — 42 процент, кога гlирс — 13,6, мебель — 29, радиоприемникаш — 12 процент дукхагlа арахеца лерхl.

Пятилетка чакхйоалача хана шера республике доккха ялат 560 эзар тоннага кхоачаде лерхl, цудухьа укх шера хьажкlаш дlаюв кхаш 40 эзар гектарага кхоачаш шерде лаьрхlад. Хиш дехкача лаьттай хlара гектара тlера ялат 30 — 35, хlаьта хьажкlаши дуген 45 — 50 центнерал кlезигагlа доацаш дакхха лерхl.

Баьцадааpаш керттерча даькъе «Консервплодоовощ» яхача объединене хьалкхедеш хургда, хlаьта 1985 шера 180 эзар тоннаген 1990 шера — 220 — 230 эзар тоннаген кхоачаш уж дахе а лерхl. Объединене система баьцадааpийн сомийн консерваш 180 — 190 млн. условни банкага кхачийта, кхачан промышленноста министерствен кхыча ведомствашкен гlолла — шолза дукхагlа хилийта лерхl.

Керда вlашагlъеххача комсаш лелаеча совхозий материально-технически база чlоагlъяра чотагlа комсаш шера 300 эзар тоннага кхоачаш тулье лерхl.

Пятилетка шерашка юкъера лаьрхlача шера дулх — 38 эзар тонн, шура — 236 эзар тонн, фуаш — 175 миллион, тха — 5 эзар тонн хургдолаш дакха лерхl.

Кердача пятилетке хьалъаь ергья Къулбаседа-Кавказски бройлерни птицефабрика. Шера 6 миллион бройлер луш хургья из. Болх бе йолаллийта лерхl цинараш хьалкхеду, доахан чуоттадаь кхееба, шурий комплексаш.

Производственни объекташ, наха чуlе керда цlенош, культурно-бытовой гlирсаш хьалдерга, керда техника эцарга дlаяхийта лерхl 600 млн. сомал кlезигагlа йоацаш капитальни вложенеш колхозий средствашн. Мелиоративни балхаш дера хьожаде лаьрхlад 135 млн. сом.

Коммунистех дола дувцараш

ИШТТА ХЬАХУЛ САГА ИРАЗ

Цlаьхха безам тlабахарца е дега тоам хула дикахетар хиларца доацаш ший цуншарча безамга, шийна карагlдаргдолчунга, ший низага хьежжа тlаьца еза саго дукхача хана лаьрхlа ше хьакаразца балха гоьзал. Хетаргахьа иштта уйла а яь дlайолабаьб Вознесенски газ чакхйоахача завода компрессорни станце механика Зандаков Абуязит Ахмаровича ший вахара някъ. Хlаьта цо балха гоьзал вийса каралацар-м шеко хила езаш а вац. Иштта йоах цо ше а цун новкъосташа а.

Юкъерча школе 8 класс чакх а яьккха СМК слесарь-монтажникалла балха водаш кхоачаш барайтта шу даьнадацар цун. Хьатlакхаьчар Советски Эскаре гlулакх де ваха веза ха. Укхаза тlема гlулакхаш дайза ца lеш, техникаца юваденна йола компрессорий механика гоьзал а караерзайир цо.

Эскаре гlулакх даь цlа ма кхаьчча а «Малгобекнефть» управлене № 1 йолча мехкдаьтта промысле лаьттанна кlалхарча оборудоване слесаралла балха вода Абуязит. Бархlлагlча пятилетка хьалхарча шера дар из. Цу промысла заведующе Марина Яковлевна Паука, цу хана лаьттанна кlал ремонт еш хиннача воккхагlволча мастера Муталип Абильевич Балаева, слесара Алексей Григорьевич Чмыха цахаддаш еча йоакхоаца хьахилар цун къахьегама хьинар. Хlара денна шоашца цхьана хулача, цу хlама довза гlертача зlамигача сага цахаддаш шоай йоккха балха опыт дlалора, къахьегамах доккхал дергдолаш, тlадилла гlулакх бехктокхаме кхоачашдергдолаш хьалкхевора цар из.

Иштта ди-тlехьа дукхагlа довзаш ший гlулакхаш дайзар Абуязита. Юххьанца мазутон мехкдаьттон lаьрждаь дола кулгаш зузаш хиннаде а, хlара бетта производственни планаш тlехкхоачашъеча ший мехкдаьтта промыслах, коллективах, новкъостех дагахьа доккхал деш хулар из. Хlаьта цун дакъа а ма дий коллектива толамца. Цунах доккхал деш кхы а дикагlа бе дог доагlар болх.

Укхаза промысле дикача новкъостех кхийна ца lеш, тlехьагlо ший вахар цунна дийца йола бежаме хоза йоl Зина а яйзар Абуязита. Цу хана из а мехкдаьттахочун говзал езаенен Грозненски мехкдаьтта техникуме дешаш яр. Хlаьта 1968 шера цхьана баха а хайшар уж. Тlаккха дукха ца говш Ленински юбилейни медаль елар Абуязита. Бакъда, из совгlат дукхьал шийна карагlдаьччача хlамания денниarg лархlанзар цо. Шоай барт тайна коллектива ца хилча из совгlат шийга кхоачаргдоацилга кхетадеш вар из.

Хlаьта болх бе йолайолийташ яр тха районера Вознесенски газ чакхйоаха завод. 1970 шера цу заводерча компрессорие балха вода Абуязит. Тlехника ховра компрессорнсра беррига болх. Укхаза пхелагlча разрида машинисталла дlаболабир ший къахьегам, дукха ха ялале воккхагlвола машинист а хулаш. 1974 шера из хьожавир цу компрессорни станце механикалла. Социалистически яхьа итогех «Ийслагlча пятилетка ударник» яха цlи, «Знак Почета» яха орден елар Абуязита. Из сий дола орден лелаеш я хlинц РИТС-l воккхагlйолча операторалла болх беш йола цун сесаг Зина а. Хlаьта кхы цхьаькха лоархlаме хlама а хилар Абуязита вахаре, цу пятилетке 1974 шера КПСС членалла дlайийцар из.

Мехкдаьтта промысле волаш рационализатора болх болабаь мара хиннавеце, хlанз завода дикагlволча рационализатораштa А. Н. Даниловна, Б. М. Баркинхоевна, В. Н. Шевченкона, Г. Ф. Патошина уллув латт Абуязит. Цо хьалхара енначарех я компрессорне оборудовани хувцарах йола рационализаторски предложени. 7039 сом экономически пайда хилар цунах. Машинистайн слесарийн къахьегам аттача бакхара тlаерзаяь яр из предложени. Ешкосташ цlенъеш е царна ремонт еш хьалха болх беш соцае езаш хулар еррига компрессорни станци. Чакхдоаккхаш дола конденсат цу хана болх беш йоацача 20А яхача сепаратора чу деттара йола предложени елар Абуязита.

Цул тlехьагlа зlамига а йоккхий а дукха предложенеш елар цо. Хlанз лархlа а воагlаш заводе дикагlвола рационализатор лоархlаш ва нов. Зандаков. Хlаьта дукха ха йоацаш кхы цхьаькха а кердалар компрессорни станце балха юкъедихьад цув предложенегlа. Хьалха лакхера михаца гетташ ресиве lочуухийташ хинна даьтта шишегlа lочуахарах яр из предложени. Лоацца аьлча, компрессорни планагlа доацаш сеца ца лоаттаяра чотагlа газах пайда эцара, болхлой къахьегама хьалаш тоадара тlаерзаяь йолча цу предложенех 2623 сома пайда хилар.

Компрессорие болх тоабара дола керда наькъаш ше лийха ца lеш, цу гlулакха пахаддаш ший новкъостий тlаберзабу, керда балха баьхкача къонача болхлошта ший балха «къайленаш» дlайовзийт коммуниста Зандаков Абуязита. Вешта аьлча, дика хьехамча хиннав цох. Боккъонца бола шоай балха говзанчаш а хинна дlаэттаб дукхагlбараш. Царех ба боккхагlбола машинисташ Доланов lийса, Алексеев Валерий, цхьан хана дукхьал маlача наха мара булургбац аьнна хеташ хинна из болх дика карабарзабаь бола кхалнах Юлия Александровна Пахомова, Нина Васильевна Бакчина.

Дукха общественни гlулакхаш а кхоачашду Абуязита. Из завода партбюро, КПСС горкома член ва, хlанз диазлагlа халкъа депутатий городской Совета депутаталла хержав. Уж дерригa общественни декхараш а ший керттера болх а дика лелабе вlаштlехьдоал цун.

Цул совгlа, дезала дика да а ва Абуязит. 4 бер да цун. Воккхагlвола Альберт ялхлагlча классе дешаш ва. Шоай классаца цхьана заводе экскурсе веча хьалхарча даькъе ший да болх беш волча компрессорне ваха лайра цунна. Компрессорие балхага лаьрхха хьожаш вола воl зувш «ераш ба-кх тха ногаметта дlаоттаргбараш» яхача уйлаша дог хьесташ вар из.

Хlаьта хlанз дукха ха йоацаш «НГlАССР мехкдаьттан газен промышленноста заслуженни деятель» яха цlи еннай Зандаков Абуязит Ахмаровича. Вай социалистически общественни сий долаш а бицлургбоацаш а ба болхлочун къахьегам. Иштта да вай советски социалистически вахара бакъдараш.

З. СОЛТУКИЕВА.

КОММУНИЗМА КОТАЛОНГА!

Хьалхалаттараша дувц

Оаха дош лу

Хlара кхоабача lаттагара кхо эзар килограмм совгlа шура лькхар соахка тха фермерча Кантаева Марьям Маж..ева Тlоусен, хlаьта аз план 1900 йолаш — 3401 килограмм. Совхозе яьржача ялье къалкара кхо моттиг лькхар оаха кхаьнна. Цунца цхьана, ерриге коллектив кхаь фермана юкъе тlехкьерча моттиге нийсъелар, шура лькхара а из йоакхара а шера план кхоачаш а ца еш.

Из гlулакх иштта нийсдаларе бахьанаш тохкар оаха соахка, шу чаккдоалаш хиннача тхоай коллектива собране. Болх лерттlа хьабе новкъарлаеш хиннa дукха кхоачамбоацараш гучадаьхар цига. Боахаме дикагlйолча цхьоалагlча ферма коллектива балха опыт lомае а яь из тха коллективе юкъейоалалара, кхоачамбоацараш дlададахара мероприятеш оттайир. Царга хьежжа къахьегаш а да тхо хlанз.

Къаьстта теркам тlабохийт оаха къахьегама дисциплина чlоагlъяре. Из толдаерашца хlанз дукха къамаьл дац. Далийтана гlалатагá лаьжна баьк бу.

Дувиха а дикагlа пайда эдlанз доакъарех а. Цунах дукхагlа дар хьайбаша дикагlа дуаргдолаш лаьрххlа микро-дlамаш а тахе маре диллац.

Эргабаьккха тоабаьб маьха балхацара моральни материальни безам совбаькхара баш бола болх а. Шиъ хаинканнаьха, хlара итт ди даьлча, вхьа итог а еш толашагlа болча къахьегамкоашта эхчен премеш тел, хlаьта яльехьалкара моттиг лькхача доаркана, божа lуна, lаьсий леладечоа карара кара тела цlе вымпел лу, цар сийна «Молния» арехац.

Цу дерригача гlуллакхаша вlештlехьдалийтад маьха къахьегаме оасарпе дикка айе.

КПСС XXVI съезда сийна оахе дош лу шура алсамълинхара хьинар кхо ца деш къахьега, укх шера планаши тlанийца деккхараши толамца кхоачашде.

П. ДУДАЕВА,
Урус - Мартановски районе «Гехинский» совхоза доярка, Нохч - Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета депутат.

◆

Хьинар лаьгl ца долийташ

Йоккхийча къахьегама котаенаьца белдалдоакх тха бригадерча буруедеттареша КПСС XXVI съезда болх дlаболалу ди. Тха коллектива хамал хьалха кхоачашдаьд съезде сийна тlанийца ринне декхараш.

Дукккеча шерашка Магlалбинерча буруа деттача бригадашта юкъе хьалхалаттарий муттlарашка йолаш хьайоагlа тха бригаде. Диъ шерен шин беттен кхоачашдаьд иттлагlча пятилетка декхараш. Кходаьд 147700 сом пачхьалккен рузкъа.

Иштта лерда тlаре дlайоллайир бригадерча буруедеттараша парте XXVI съезда сийна йола къахьегама вахта. Кхаь бетта план 400 метр йолаш оаха лаьрхlадар 449 метр буруа тоха. Керда шу доладелча дена 450 метрал совгlа буруа тохад бригадо, тlанийца декхараш тlехкхоачаш а деш.

Съезда сийна йолча социалистически яхье хьалха латташ хьебаьхкаб буруедеттараш Ибрагимов Рамазан, Заруднев Яков, буруедеттарий гlончаш Алиев Александр, Кучеров Александр, электромонтер Боков Мальмадгири, слесарь Петренеев Алексей, лаборантка-коллектор Заругеева Лариса, кхыбараш.

Иштта хьинаре къахьега лаьрхlа ба бригадера буруедеттараш дlахо йодача хана а.

М. ДЗЕИТОВ,
бурудеттачун гlонча, бригада партгруппорг.

ТХА ИНТЕРВЬЮ

НИЗ КХОБЕРГБАЦ

Тха корреспондента дийхар КПСС Назрановски райкома хьалхарча секретарагара А. А. Мякиевгара массехк хаттара жоп хуга.

— Асхаб Абукарович, гаьт дешараштa лоь мехка коммунистий форумга кхоачаш района экономика дегlайоадечa даьхача толамех lа дувцийта.

— Эггара хьалха белгалдаккха безам ба са Наьсарен района хlара къахьегама коллектив доккхийча толамашца КПСС XXVI съезда наькъаена хилар. Района коммунисташа, берригача къахьегамхоша дег тlара къоабалъю вай партеи правительстван чурех арахьарен ленински политика. Цар чlоагlа баркал оал КПСС ЦК Политбюрона, новкъост Леонид Ильич Брежневна советски халкъа вахара хьал тоадара цахаддаш йоахко ярах, вай Даьхен экономически оборонни низ чlоагlбарах, дунен тlа машар lалашбара тlехьа къовсам лоаттабарах.

Парте XXV съезда, цул тlехьагlарча КПСС ЦК Пленумий решенеш кхоачашъяра даькъе тха къахьегамхой дика кальнай аьлча харц хургдац. Цхьакха в предприяти яц тахан районе тlехьаюсаш.

Алсамо капитальни вложенеш кхаерзаьяй гlишлошъеча организацеша. Цlакхха а ца хьийгача тайпара беркате къахьийгад иттагlча пятилетке района юрта боахама къахьегамхоша. Районо духьашха кхоачашъяьй пачхьалкхенга лаьттани хьайбайн керттера продукташ йохкара пхе шера заданеш. Къаьстта дика толамаш даьхад тха хьайбаш леладераша района КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Сийлен грамота еннача пятилетка тlехкьарча шера.

— Хьо КПСС XXVI съезда делегат харжарах районе коммунисташта боккха иэсь хилар..

— КПСС XXVI съезда делегат со харжар из тха районни партийни организаце чlоагlа сий дар да. Из дика кхета а деш, оаха лаьрхlад массе оагlорахьара болх дlахо тоабе. Дlалаха шу дика чакхдаьнкхар Наьсарен района къахьегамхоша. Промышленносте а юрта боахаме а тlехкхоачашйир ерриге планаш. Къаьстта дика къахьийгар «Электроинструмент» яхача завода, трикотажни фабрика, автотранспортни предприяте, «40 лет Октября», «Экажевский» совхозий, совхоза - техникума болхлоша.

КПСС XXVI съезда сийна шерра социалистически якъ а йоаржаль, хьинар, айдаь къахьег района къахьегамхоша укх шера а. Тlехкхоачашъяьй январь бетта планаш. КПСС XXVI съезд хьаелла ди хьатlакхоачаш дукхача предприятей коллективашa кхоачашъяьй шин бетта программа. Района хьайбаш леладераш лоархlабаьб пачхьалкхенна дулх дlадалара квартальни планах, шура иккхара шин бетта программах.

— Укх тlехкхьарча хана дукха хувцамаш хиннад районе, кхы а дукхагlа хургда кердача пятилетке а. Царех дувцал тхона.

— Из бакъда. Промышленни производства боарам 26 процент дегlабенаб районе. Хьалъяьй керда предприятеш, школаш, культура учрежденеш. Иттлагlча пятилетке къахьегамхошка кхачад 20 эзар квадратни метр нах чубаха цlенош, цул совгlа, пичхьалихено ссуда а денна бахача наха шоаш хьалдаьд 500 гаргга цlа.

Дукха хlама даьд школай материальни база чlоагlъяра. Иттлагlча пятилетке школашка 3768 моттиг тlахкийттай. Цо йиш хилийтай 70 процент школаш кабинетни системага яха, дешархой знанеш лакъе.

Хоалуш дола хувцамаш хиннад торговле, общественни кхачан, бахача наха бытовой гlулакхаш деча предприятешка. Цох масал доаладерг да аз. Укх тlехкхьарча шерашка тханига хьайийллай 17 тика, общественни кхача кийчбу бархl моттиг, быта служба ялх мастерской приемни пункти.

Чlоагга дегlабенаб юртабоахам. Района совхозашта специализаци еш латт. Масала, «Экажевский» совхоз дlахо йодача хана керттерча даькъе коартолаш кхееш хургья. «Маяк» яхача совхозе сомий бешамаш хургья «40 лет Октября» яхача совхозе фуна ялат кхедергда.

Кердача цхьайттагlча пятилетке цlенхаштта дегlайоагlаргья промышленность, юртбоахам, иштта халкъа боахама кхыдола доакъош. «Электроинструмент» яхача заводе хьалъергья бархl бlаьсаго болх бергбола керда корпус. Шин сменагlа болх беш хургья трикотажни фабрика. Хьалъеш латт керда больница, иштта кхыйола объекташ.

Совхозашка укх шера дукха а дукхагlа дlаоргья хьажкlаш, генараш, коартолаш. Царех дукхагlа яраш дlаоргья индустриальни хьисапе. Из керда метод мел пайдане я тхона дика хьагучадьлар соахка. Йокъал эттача дlадахача шера «40 лет Октября» яхача совхоза звеньевойс Кодзоев Бахьаудина 200 гектарах хlаране тlара 50 центнер фуъелъялха хьажкlаш чуйицар. Кхы а доккхагlа декхараш тlайнпар по укх шера — хlара гектара тlера 60 центнер чуэца. Цу тайпара коммунистически хьисапе къахьегаш бола болхлой дукха ба районе.

— Района экономика айеча декхха дакъа лаьцача кхыча наьха а lа цlераш яхар лоарa тхона.

— Царех ба «40 лет Октября» яхача совхоза тракторни бригада бригадир Евкуров Лахан, доярхаш Даурбекова Зина, Дутиева Сабела, «Экажевский» совхозера хьажкlаш лелаер Гайтов Тархан, коартолаш кхею Евлоев Хьажбийнар, «Назрановский» совхозера шекара свеклаш лелаю Бузуртанов Сарбик, совхоза - техникума тракторни бригада бригадир Евлоев Махьмад, иштта кхыбараш.

Гlорбаьнна говзанчаш дукха ба промышленносте, гlишлонашка. Хьокхаме къахьегаш ба «Электроинструмент» заводера слесарь - лекальщик Котиев Ахьмад, трикотажни фабрикера Гандалоева Тамара керттe латтача комсомольско - кагрихой бригада болхлой, иштта кхыбараш.

— Малагlа да болх тоабалара керттера бахьан. Цох lа дувцар лоара тхона.

— Парте райкомо цахаддаш йоакхо ю экономикен культурен дегlакхувлара, наха юкъе беча политико - кхетама балха партийни кулгалделга тоадара. Къаьстта теркам тlабохийт юххьанцарча партийни, цеховой организацей, партийни группий лоархlам, коммунистий бехктокхам лакхбара. Халкъбоахама лоархlамеча участкашка коммунистaш, дикагlбола организатораш хьежабу. Уж дешаш дувц парте райкома бюро заседанешка, пленумашка, партийни актива собранешка. Социалистически яхье хьалхалаттараш коммунистaш ба.

Ерригa вай планаш нахага гlолла кхоачашхул. Цудухьа парте райкомо, ше политически орган хиларах тарра, цахаддаш йоакхо ю наьха коммунистически сахьетам лакхбара, къахьегамхошта идейно - политически, къахьегама, нравственни кхетам балара, идейно - кхетама болх организаторски боахамен декхарашца айхха бувзара.

КПСС XXVI съезда кийчо еча хана къаьстта чlоагlа пайда ийцар идеологически балха толашагlа йолча формаех. Бюро решенегlа райкоме вlашагlъеллар идеологически комисси. Дика чакхдувл едини политденош. Толашагlа бола болхлой юкъебоалабаьб идеологически активана, иштта кхыдола гlуллакхаш чакхдаьхаl.

Парте съезд массаза а хиннай парте, дерригача советски халкъа вахаре боккха исторически лоархlам болаш. КПСС XXVI съездо, белгалдергда вай мехка коммунизм хьалъяра керда декхараш. Дерригача советски халкъо а савна. Наьсарен района коммунисташа, берригача къахьегамхоша шоай низ кхобергбац уж сийленца кхоачашдара.

Интервью йийцар А. САГОВ.

Идеологически балха бlухоех

ЛАДУВГlАРАША СИЙ ДЕШ ВА

Пхи шу да Чераленски хьагlара завода керттера янодел волча Евлоев lаббаса Мурадах пропагандист хиннa. Цо кулгалдеча марксизма-ленинизма лардий школе дешаш бараша, сий а деш дувц, цун общественни балхах. Цар оал:

— Теркам тlаозош а кхетадеш а йул занити йолаш цо дувцар. Программни материал дика хьайовзийт, экономикен культурея дегlакхувлача, къахьегамхой вахара хьал тоадара тlерраяь йола парте политика чакхйоалхача мехко даьха толамаш ладувгlараш чlоагlа теша а беш хьагойт, кlоарита хьадовзийт коммунизм хьалъяра даькъера аргlанара декхараш.

Аргlанара занити берригa ладувгlараш тlа а болаш хаянахьа дlайолаелар lаббаса Мурада кулгал деча марксизма - ленинизма лардий школе. Ше занити темах дувца воалавалале: ловцца дийцар пропагандиста тахан дунен халгlаьшта юкъе латтача гlулакхех. Географически карта тlа дlа а гойташ, дийцар цо Гаргарча Малхбоалерчен Китаерчен событеех. Ладувгlараша даьча хаттарашта хьадда жопаш тел. Цул тlехьагlа йолаелар КПСС ЦК проектах собеседовани. Из лоархlаме партийни документ кхаь заняте дийцар. Собеседовани чакхйоалаш итогаш ю дийцарий.

Пропагандиста хьттар ладувгlарашка: «Фу кхетадир оаш цу документах».

Цхьаннена тlехьа шоллагlвар волаш, гlетта а гlетташ, дувц цар шоашта хетараш. Къамаьлаш ду прораба С. Турлова, гlишлонхочо Р. С. Долтмурзиева, лаборантиас В. Егоровас, болхлочо М. Якубова, кхыбараша. Цар дувц кердача пятилетка перспективаех, промышленности транспорти дегlаахарах, аграрно - промышленни комплексех, бахача наьха вахара хьал тоадара парте де лаьрхlарех. Занятие, юала, материал кердача пятилетке чхьагlар доаккхача завода хьалхашка латтача декхарашца юва къамаьлаш дераша, къамаьла юкъехкувл цар иттлагlча пятилетке вай республика экономикен культурен дегlаахара итогех йола областной партийни конференце материалаш.

Коммуниста Б. Арчакова белгалдаьккхар, ше къамаьл деш, чхьагlар доаккхача завода болхлошта юкъе «Керттера лостамаш» дlадоязийташ дукхца балхаш даь хилар. Парте XXVI съезда йола КПСС ЦК проект къоабал а еш, болхлоша дувцар заводе эшарех, производства культура лакхъяра даькъера предложенеш йора. Даьча къамаьлий итогаш йир пропагандиста.

Цул тlехьагlа ладувгlараша дlайийр аргlанарча заняти тема: «В. И. Ленина социалистически революцех пачхьалкхален теори дегlайоалларах». Цу тема тlара кхо дош белгалдаьккхар пропагандиста: «Империализмах бола ленински хьехам — социалистически революцех теорен lилмани база», «Социалистически революце ленински теори керттера положенеш», «Пролетарски диктатура пачхьалкхе хилаза аргlоалаш хилари цун чулоацами».

...Политзанятий дlайолалу Советски пачхьалкхен чулоацамах цун дахкарехи йола В. И. Ленина къамаьл дlаяздаьча грампластинкага ла а дийгlе. Темах ше къамаьл деш пропагандиста белгалдоккх шийн произведенеш тlа цу хьакъехьа В. И. Ленина яхараш. Иштта кхувл цо «Ленински новкъа» яхача КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела нов. Л. И. Брежнева къамаьлийи выступленейи сборника тlаре цитаташ, пайда ийбу вай деношка капитала мехкашка латтача революционни боламах йолча материалех. Занятий чакхйоаллаш ладувгlараша дlаяздир шоай цу темах деша деза политически литература.

«Марксизма - ленинизма классикий произведеней конспекташ мишта уттае еза» яхача тlемах лаьрххlа занятий йир пропагандиста М. А. Евлоева. ладувгlарашта рефераташ кийчъяра тема а луш. Цо гlо ду программни материал кlоаргга кхетае. Цу марксизма - ленинизма лардий школа дуккхача ладувгlараша хьинаре лелаю политически агитаци чхьагlар доаккхача завода коллектива къахьегамхошта юкъе. Дукха дикагlдараш дувца йиш я агитаторийи политинформаторийи балхах. Из болх бе гlо ду царна политически дешаро.

Е. ФАРНИЕВА.

«Дlадаха шу толаме къахьегаш чакхдаьккхар Назрановски района «Экажевский» совхоза хьайбаш леладераша, дика дlайолаьй цхьайттарагlа пятилетка. Пачхьалкхенна шура дlаялара январь бетта план кхоачашъяьй 107,2 процент, цу юкъа соахка дlаеннача тlехьа хьежача укх шера дlаеннар 3,2 тонн дукхагlа я. Планагlа яккха езар 130 килограмм йолаш, хlара кхоабача lаттагара 153 килограмм яьккхай шура. Ферма коллективо дош деннад шин бетта шура дlаллара план КПСС XXVI съезд хьаеллача дийнахьен хьалхарча квартала яр 25 мартен кхоачашъе. Из толамца чакхданкхара дерригa шоай низаш оарцагl а даьха хьинар ца кходеш къахьегаш боахк совхоза хьайбаш леладераш.

Доярхашта юкъе яьржача социалистически яхье хьалхара моттиг лькхай Оздоева Золовбана. Хlара ше доаллеча lаттагара 280 килограмм шура яькхай; хьинар долча доярмас, дийна шин план тlехкхоачаш а еш. Хlара ше лелабеча lаттагара 240 килограмм шура яьккхай цу цхьан бетта Мутиева Катишта а. Дика къахьег доярхаша Осмаева Лидас, Альтемирова Лизас, Бериева Лейлас, Магомадова Паьтlамата, кхыбараше.

Иштта толамаш а доахаш къахьега цар аьттув боал дlадахача шера совхоза механизатораша кхоачам хиллал доакъар кийчдарах. Хьайбашта ма эшша хан-ханнахьа дlател концентраташ а тохаш лаьрхх1а кийчдаь доакъар, моака, муж.

С. АУШЕВ.

СУРТА ТlА: «Экажевский» совхоза ферма болхлой (аьрдехьара аьттехьа) Л. Осмаева, З. Оздоева, К. Мутиева, А. Альтемирова, П. Магомадова.

И. ПЛИЕВА сурт.

«Грознефтехимремстрой» тресте хьалха латташ хиларца белгалъяьнна я Бит-Шахбазов Муша керте латтача слесарий-монтажникий бригада. Мехкдаьтта чакхдовхача заводашка цо ремонт яь технологически оборудовани дамим балха тlа тешаме хул. Дика къахьегама совгlат кийчдаьд бригада ремонтникаша парте аргlанарча съезда. Съезда сийна тlанийца декхараш ханал хьалха кхоачашдаьд.

СУРТА ТlА: М. Бит-Шахбазов кулгалдеча бригадера слесараш-монтажникаш.

З. БАТЧАЕВА сурт.

Съездагара — съездага

ЦИФРАШИ ФАКТАШИ

● Шоваткъея вуриттa коллективоа 15 эзар болхлочон хаьал хьалха кхоачашъяьй шоай пхе шера заданеш.

● 1975 шерацa нийсдича республика колхозийи совхозийи керттера производственни фондаш 1,4-зза дукхагlа хиннай, хlаьта энергетически низаш — 1,3-зза.

● Нохч - Гlалгlайчен юрта боахам дегlабоалабарта иттлагlча пятилетка шерашка дlадахийтад 566,5 миллион сом ахча — нийслагlча пятилетнагlа дахийтачул 32 процент дукхагlа.

● Хиш декха лаьтта 143 эзар гектарага кхойчаш да хlанз республике. Пятилетка шерашка 12 процент тlахкийттад яз, хlаьта цу лаьтташ тlара хlанз доаккх дикьлагlа дакъа ялат, дигь даькъагlа кхо даьра хилла л баьпдавараш кхыйола продукции.

● Республике вlашагlъеллай комсаш лелаю 55 совхоз. Комсаш дlаегlа лаьтташ 29,2 эзар гектарага кхоачаш дукха да хlанз.

● Ийслагlча пятилетке хинначунца нийсдича хlара шера юкъера лаьрхlача юртбоахама валови продукци йоаккхилга чакхъяьннача пятилетнагlа 17 процент лакхденнад. Хlара шера юкъера лаьрхlача 502 эзар тонн ялат даьккхад.

● Юкъера даьрхlача хlара гектара тlара чуийца бьцадаараш 136 центнер да, уж хул цул хьалхарча пятилетнагlа хиннарел 13 процент дукхагlа.

● Хьайбай продукташ дерригa тайпаш пачхьалкхенга дохкара пятилетка план кхоачашъяьй республико, нийслагlча пятилетке хинначул дулх — 8 процент, шура — 13 процент, фуаш — 59 процент, тха — 2 процент сов а доаккхаш.

● Пятилеткагlа 16 процент тlахкийттад болхлойн гlулакхерга наьхен алапеш, 14,3 процент — студентийн дешархойн стипендеш, 21 процент — дерригача тайпаех дола пенсеши пособеши, 28 процент — бахача наьха ахчан доходаш, 20 эзар совгlа бола дезалаш кердача цlеношка баха хайшаб.

● Дlахо дегlаьхкай потребление общественни фондаш. Алхха просвещенеги унахцlено лоравргея дlадохийта ахча 104 миллион сом лакхденнад, вешта аьлча 23 процент.

● Городашкен райцентрашкен 112 километр хий диллад, 32 километр канализаци, 520 километр газопроводаши яхкай.

Нохч-Гlалгlайче — цхьайтталагlча пятилетке

Пятилетка шерашка Ханкала яхача станце моллаьий нов кьалдаьдаккха, Город Грозне керда вокзал хьалъе, Тайрнах тlий тилла лаьрхlад. Нохч-Гlалгlай транспортни управлене гlолла мовхьаш дlа-юха кхухьилга — 46 процент, пассажираш 15 процент дукхагlа хилийта лерхl. Дlахо дегlайоагlаргья фегара транспорт.

1981 — 1985 шерашка наькъаш дохкаш, тоадеш дем дола балхаш 20 процент дукхагlа хургда. 337 километр наькъаш дохкаргда, долаш дераш реконструкци ергья, 1 эзар километр совгlа дола наькъаш капитально тоадергда.

Аргунски домостроительни комбината реконструкци е а 160 эзар квадратни метрга кхоачийташ цул низ совбаккха а лерхl, «Чечингсальстрой» тресте хьалъергья 35 эзар квадратни метр низ бола гlишлон комбинат, хьалъь йоаккхаргья Чир-Юртара силикатни блокий комбинат. Пятилетка чакхйоалаш шера республике араяеца кирпичий 300 миллион кхоачаш хургья.

Пятилетка шерашка кхоачашъе лерхl къахьегамхой вахара материальни культурни боарам айбара йола шерра программа. 22 процент гаргга тlахетаргья наькха ахчан доходаш.

19 процент лакхлургья пачхьалкхен кооперативни торговле розничны товарооборот, хьалъергья 20 эзар квадратни метр керда тикаш. Болх бе йолалургья керда торгови предприятеш, царна юкъе 350 моттиг йола универмаг, шиъ универсам, тlа тхоь боа рынок, кхыйраш а йолаш.

Хьалъьйоаккхаргья 490 моттиг йола гостиница. Шолжагlа 2 тlий тулларгда, машинаьъа кlел гlолла шин никъ буларгба, 50 километр троллейбусий никъ. Заводской районера Черноречье кхачалла трамвайни никъ буларгба.

Дlахо дегlайоагlаргья халкъа образовани. Лаьрхlа да 35 эзар берий вола школаш, 13,6 эзар берий вола берий учрежденеш хьалъе. Пятилетка чакхйоалаш ехачел дукхагlйола школаш цхьан сменаца болх беш хургья. Юкъера дешар дийна [illegible] 90 эзар саг. Вузашен лаьрхlа дешара заведениешкахь [illegible] 25 эзар специалист. Профессиональни-техническа дешара системе кийчвергья юкъера дешар дийна 37 эзар болхло.

ПАРТЕ ВОДА БОЛХЛО

Укх деношка Грозне КПСС Ленински райкоме партийни билеташ дlаделар къоначa коммунистий группана. Парте членалла кандидата карточка хьанийцар электрогазосварщика Сергей Григорьевич Тер-Аракелова а.

Сергей Григорьевич вайзар сона «Автоспецоборудование» яхача завода йиъ-лагlча сборочни цеха хьайиллача партийни собране, из парте дlаэцале кlезига хьалхагlа.

Цхьан хана ахкустарни хиннача завода овлангара дена реконструкци яьй, производства профиль хийцай. [illegible]

кердa техника хьае. Цхьабаьнда, коммунисташа эшайир халонаш, кlезига хьаяннзар чlоагlа хестаеш дунен рынке хоатташ йола гараж-ни оборудовани. Технически прогресс бахьан долаш лоаттабеча къовсамa керте уж эттар. Техника аргаликхара тlехьара къовсам цlакхха а ца соцаш, хlара денна латт. Коммунисташа шоашта тlехьайоах вlаштlехьъяьлза хьайоагlа къаьнара гварди а къона машинашъераш а. Экспериментальни завод хьалхалаттачарна тlехьаккхеш боахк коммунисташ. [illegible]

бале, хьалхалаттачарех хила, шийгахьара дика гlулакхаш бlаргадайтарна кхыбараш шийна тlехьабаха, деналца, хьаьнгъалца, цlенача вахарцен уйлашцей новкъостий дегаш уразуттаде дийзача из кхы а залагlа хургболга?

Кийча волий-хьогl из цу гlулакхашта?

Къамаьл де дош дийхар цеховой парторганизаце секретера Рослякова Виктора.

Цо заявлени lоеш:

«Комсомольцагара Тер-Аракелов Сергей Григорьевичагара. Цеха юххьанпарта партийни организацегара декх [illegible]

Нов. Тер-Аракелоша рекомендаци еннай, мастера Хамзиев Лечас, электрогазосварщика Григорьева. Кхоалагlа рекомендаци ВЛКСМ Ленински райкомо енна я. Партийни бюрос заявленега а хьежа, собранена могадир С. Г. Тер-Аракелов парте члена кандидаталла дlаэцилга.

Председатезал дош волчо чубагlарашка хетт: хатта хlама дий?

— Шийх лаьва дувцийта.

— Вайна вовзаш ва ший ер!

— Вале а дувцийта lа. [illegible]

тlа йоккхий предложенеш хийнай — цу хана хийцца, паргlатта дора къамаьл! Хlаьта хlанз веха хьува. Ма сиха а детталу дог. Из ва хlанз вувцар. Духхьал из. Фу саг ва? Таханалцца мишта вахар хиннa саг ва?

Тер-Аракелов Сергей ва къамаьл деш: Грозне ваьв. № 33 йола юкъера школа чакхъяьккхай. 1974 шера комсомоле вахав. Шин шера Советски Эскаре гlулакх деш хиннав. Сержанта чин а долаш демобилизацегlа цlавенав, ГПТУ-5 электросварщикий курсашка дешаш хиннав, 5-гlа разряд а луш из чакхъяьккхай. Хlанз заводе а, сборочни цеха комплексни бригаде болх беш. Бетта 250—280 сом доаккх. Дукхачар хетт хьачуханачоа парте Устав хой, цхьанхьа а дешаш вий? — яхаш.

Жопаш коммунистaшта мегаш да.

— Парте XXVI съезда лаьрхlа КПСС ЦК Пленум хинначул тlаьхьагlа, тха бригадо декхар тlаьйнгlар: шин бетта план 23 февраль [illegible] хьатlакхачалехьа кхоачашъе.

— Малагlа халонаш дуьхьала уьтт хьона?

— Халонаш хьалхашка уьттаьк хила мара и болх сакъердаме а кийчаб — аьлар Сергея.

— Планаш мишта тlаккха? — хаьттар хургволча коммунистага.

— Деша, — сихха жоп делар цо.

Дукха дийцар оаха Сергейна, лоархlаме мел дола хlамаш хийттар.

Кхы карагlдаьнна доккха хlама а дац. Массава а санна болх беш ва-кх, со а.

— Малагlа общественни порученеш кхоачашъю lа?

— Комсомола Заводской комитета секретара заместитель ва. Де хlама корадоагlа. Халкъа дружинни «Комсомольски прожектора» бахкара хьекъа везаш а хул...

...Дош дийца дийнад. Цхьа предложени тlаьдар массараьа а волаш — Коммунистически парте члена кандидаталла Тер-Аракелов Сергей Григорьевич дlаэца.

К. ТИМОФЕЕВ.

Тахан–Советски Эскарен ТIема-Форда флотен Ди

ПАТРИОТИЧЕСКИ ИНТЕРНАЦИОНАЛЬНИИ ДЕКХАРАШТА ТЕШАМЕ ХИЛАР

Советски Эскарен ТIема-Форда Флотен 63 шу дузаш хоьза Советски Союза Турпал волча арме инарала А. П. Белобородова интервью елла АПН корреспондента.

— Афанасий Павлантьевич, малагIа да Iа хьабсинача тIема яьнъа тIа хьона шIаккха а дицлуш доаца хIама?

— Хетаргахьа, Советски мехкен цун Гераашцарча Низийн исторе а санна са вазаре а эггара чIоагIа дицлургдоаца хIама дар шIабальна тIом. Цу хана етта дош дар вай мохк, халкъ, социализм дIахо хургья е хургьац яха дош. Из яр хIара советски салтечоа, эсара, вай дерригача эскарах, флотан тIаьтта эггара йоккхагIа йола хало. ХIаьта цар из, ала хIама доацаш, ла а лайра. ТIом чаккхбаьккхар из хьаболабеннача.

— Хетаргахьа, шIаккха а дицлуш доаца цхьаьца хIамаш хургда хьа вахаре?

— Шеко яц. Уж дуккха а да: халонаш гойтараши сагото тIаьттаяьраши, дог тIоадаьхараш а уйлаш хьеяьраш а. ШIаккха а дицлургдац, масала, ераш шин вIашагIкхетар.

Церех хьалхардар хилар 1941 шера ноябрь бетта. Хьал геттара гIерта кийсденнадар: гитлеровски инаралаша тIа-тIа дукхагIа ихуалар тIема юкъе керда доакъош. Массехк нах баха моттиг йита а Iита тIехьашка доала дийзар тха. НП (бIарг лоакхе пункт) йиллара дикагIа хургйола моттиг лохаш Деловски лаьча городе вахар сон комиссари. Цхьан улица тIа кхийтар тхоах геттара къаьна воккха саг. Ткацки фабрике иштта ваха веза, аьнна хаьттар оа цунга. Цо, иккъ хьа а хьекха, аьлар: «Лелха хIама еллай йоах цунна чу? Айхха! Халла хьалъяьлр из, хIахьий хIаиз...» Аз раьза а воацаш, чIоагIа аьлар: «ТIаккха, фашиста йита еза из? Раьза воацаш сона бIара а хьежа, эккхийта аьлар: «ХIана ют из фашиста? Из вайна юсаргйола хIама де Iа. Укхаза латта хьо тIехьашка а ца воалаш. Мел ухаргда тIехьашкахьа? Москве кхачадцен? Из-м дIа улл хьона — шовтъа верст а яц».

Фабрике дIаихачача хартйолаш вIашагIкийзанр уж. Цудухьа тIехъэкха кхензар Г. Расуева лекнаш йолча танка. Мянана тIаIоттаелар. Чов хинна аьхха санна кхосса а сина, латта Iоккийттар из. Хала човнаш хинна бер танка тIа хинна цхьбараш а.

ДIа дIа ...

(продолжение интервью)

Кхетадеш да, тхона хоаш дацар цу моттиге тхоай массехк ди даккха мара дезаргдоацилга а Лаьхехьарча Командоване Ставка контрнаступлене план оттаяь яьннилга а, хIаьта иштта резервни эскараш шоаш наступлени йолаергйолча позицешта тIаозаш латтигея цар цхьадола доакъош тIом бе доладеннилгея. 5 декабре советски бIуво йолийр Москвана юххе фашистски вермахта йоккха группировка йоха а еш чанхьаьнна контрнаступлени.

ШоллагIа дола вIашагIкхетар хилар са Котало яьккхача шоллагIча дийнахьа. 10 мас йистедаьлар тхо капитуляци яьча гитлеровций къулбаседехьарча группировкацара ицен боалабаь салтий хьайица. Царна юкъе вар командующи хинна инарал-полковник фон Заукен.

БIарга чу а оттаяь дилла ше лелаеш йола монокль а йолаш вола из декъача дегIара ха яха саг. чIоагIа корзагIваьннавар, мехка йовзаш йола шийн имени а цIа а дувцаш велхар. Дунен тIа эггара хьалха гуш дар сона инарал велхаш. «Ер тIеххьара ди да. ХIанз денз ихы хургьяц сийлахь-йоккха Германи. Йоацаш я тайпан имени а. Шуга кхеталургда иа?» — яхаш вегIар на ца соццаш бIаргех Iоухаш хий а долаш.

«А. — аьлар аз цун хаттара жоп луш. — кхетадулургдац. Со ахархоучун воI а коммунист а ва, къахьега. Хьаьналча къахьегамо сий де, моллагIча къамех уж баьле а къахьега нах лархIа Iомаваьв со. Аз кхетадац, тха мехка чудаьхкача хана хIама новкъа е доацаш тха бIаргча городаш йоагаеш хинна шо. ХIана, тIом шоай цIагIа чубевача хана хIаиз делх. Бакъда, оашош даьча зулама-и жоп дала деза. Иштта а нийсхоI»

ТIом чанхбеккар вай боккъонца нот а доалаш. Дог тохалуш хоза хет сона сай одкополчапаш, турпалаш — гвардейцаш дагабехаьа. — майрра, шоай синош ца кходеш Москва лораеш латтараш а вай хьамсара мохк мукъабоаккхаш кхерам дег чу ца боссаш наступлени яьраш а. ...Дукха хIама ца эшшаш дикь шера хьалхарча юхьиге, дукха хIама ца эшшаш дикь шера цехадлаш деш тIемаш.

— Духхьал советски салтечох мара ца йоахка эггара белгалагIа йола цун оамалаш маласIаш я аргдар Iа?

— Ав ши хIама белгалдовккхаргдар: эггара кIоаргагIа йола патриотизми Iаьдаьвате йоккха интернационализма уйлех. Сона хетачох, уж ши хIама да, тIема шерашка санна иштта хIанз маьрша дахаш а Советски Гераашцарча Низий тIемахой ерригача уйлай а цар гIулакхий а кIийле лархIа езараш.

— Кьайле болаш хIама ма чад, тIом сецачул тIехьагIарча шерашка Советски пачхахьалкхено шийн оборона аргайоахаш тоаеш хилар. Малхбузехьа цунах дуненна бола «тIема кхерам» лархIа гIерташ ба. Фу аьлургдар хьона цу хьакъехьа?

— Бакъда, вай дилла а лоаттабу Советски Эскарен Флотен тIема ина хIанзарча ханарча боаране. СССР Гераашцарча Низий долаш да мохк лорабарая агресси юхатохаран мел эшар. Амма, цкъа-дале, вай оагIорахьара из США а НАТО а гера хьаделга сихдара леладеча гIулакхашта духьала даьза ца доалаш ду хIама да. ШоалагIа-дале, кIал цхьаькха а кIийле йоацаш дa НАТО мехкашка дувца СССР шийн обороная эшаред тIех юклал, из шийн герайн ина малхбузехьарча мехкийчул тIехбаикха гIертал яхаш дола хабараш. Вай лерхIар — Советски Союза оборонни потенциал моллагIа вале а вай маьрша вахар юкъахдаьккха вейнар юхатохара а вайн союзникийн доттагIийн кхерамале чIоагIъара а эшшача боараме лоаттаяр.

СССР политика машара политика хилар массанена а хоьш да. Советски пачхалкхе, цун кулгалхой партe а дунен шоллагIча тIемо Iалаьмате доккха зе даьча дерригача советски халкъа а шерагIа цкъа яь Iайнабац заявлени. Советий Мохк цхьаннена а кхерам тIатувсаш а бац, хIаьта шIаккха а агрессе новкъа бартбалаш а бац яхаш. Советски халкъа машар эш Коммунистически партен Советски пачхахьалкхенок белгалъяь экономически а социальни а дегIааахара Iалаьмате йоккхий планаш чанхъяхара. Вокх оагIорахьара, СССР долаш дац тIемаца хьашташ дувзадена, наькха территореш хьалувца дага дола, цхьанна а мехка Iазама рузкъаш карадераадe гIерташ дола низаш.

Цунца дувзадена безам ба са Советски пачхахьалкхена верте латтача Л. И. Брежнева 1979 шера октябрь бетта даьча къамаьла юкъера дешаш доаладе. «Советски Союзах вьлча, — йоахар цо, — шIаьккха а цIаькха а ях аз. тIема ина навхачул тIехбаккха гIертац дац вай. Вай шIаккха а дага хиннадац е долаш а дац цхьанна а пачхахьалкхена е пачхахьалкхений группана кхерам тIатувса. Вай стратегически доктрина дуккъал оборонительни лостам болаш я».

Беседа яьр Степан ФЕДОСЕЕВ ва. (АПН).

САЛТЕЧУН ТIЕМА НАЬКЪАШ

...1940 шу дар. Дукхача бетташка латташ бар къоначa Советски республикаца кIайфинаша дIаболабаь тIом. Меллашха халача тIемица дIахьалхашкахьа дода ЦIе Эскар. Юххера а цIихезача чIоагIалона, шийна нийсса дуней тIа кхы цхьаьихи йоацача «Линия Маннергейма» дIаэттар из. Цун дерригача дIовхала шахматий хьисапе даттар ялх метр шерал дола аьшкабетонни доташ, ленаш. Артиллерийски ихорч чакхдергдоацаш царна IотIанкийтаяр цхьа метр сомал дола бийда резина. 3 этаж йолаш яр доташ. Лаьтта кIалхарча шиннечу тIема гIирсаш дар, оалтий бахар. Лакхерча шиннева гоннахьаре дIа йоккхий калиберии пулеметашца доа дергдолаш тиъаь алхайтта амбразур яр. Лоацца аьлча, линева дIатIаводача моттигера цун хIара метр тIом беш яр, ерриге гонахьенаш минаш ехна а йолаш.

Цу тайпара чIоагIъяь лини хьаккха езаш дар ЦIе Эскар. Атока плехьа тIемаца разведка е лаьрхIар. Из кхоачашделга тIадиллар вай мехкахочун механика-водителa вонкхагIволча сержанте Росуев Германа машина юкъе йолча танковой подразделенена. Лоралуш дIахьалхашка йолха танкаш тIаIоттвелар аьшкасаьргех яьча духьаленна. Сонелар уж: цу тайпарча духьаленел дехьа моастагIий минаш кулнига ховра танкисташта. Из шийн танка командир волча эсарга Иванойга дIахайтар Германа.

— ИнлагIча скороста тIа яккха танк! ТIехледха хьожаргда вай! Вожаш вайга хьежаргба! — приказ делар командара.

Минашта тIа ца Iотталаа сихха дIа-хьа а хьувзаш геттара чехка дIахьалхашка йолаелар танк. ХIаьта Германа хетаденнача тайпара говза ехнар минаш. Цхьаннех дIахьонхаечча дукха а лелхартйолаш вIашагIйийзанр уж. Цудухьа тIехъэкха кхензар Г. Расуева лекнаш йолча танка. Мянана тIаIоттвелар. Чов хинна аьхха санна нхосса а спиа, латта Iоккийттар из. Хала човнаш хинна бер танка тIа хинна цхьбараш а.

Цхьа ха яьлча шозвалар е чов аттагIа хиннилга дарий а хац воккарел хьалха кхетамчу вера Герман. Цун новкъосталца кхетамчу вера командир а. Сиха люкаш хьа а йийла довна кийчбелар уж. ХIаьта шийлача ара хьахозаш дар моастагIий лер.

Экипажа тIаьтта хало яьнзача тIегIерта баьлар кIайфинаш. Цхьабакъда, гарга-м битацар уж. ТIера бийса, шелъелар. Цlераш а лотаьь цхьан юкъа дIатийра кIайфинаш. «Рус, карадувла! Дика моттиг яц шун. Оаха хIама дергдац шоана» яхаш юкъ-юкъе мухь беттар цар. Жопа меттале чутохар гранаташ. Хи тIа гIадж техачул тIехьагIа гIар юка пхьидарч санна гранаташ дилхача дIатувра уж.

Новкъостаца дага а баьнна машина йитача бакъахьа хургья е тIехьатесса тIехьашка яьккхача бакъахьа я хатта тенхаш шоай бараш болча юка тIехьашка вахар командир. Цхьаь висар Герман. Чухь са долча хана танк бахьан долаш приказ хьакхачапа лата лаьрхIар цо.

Баьдеча бус тийшача балхаца тIа а баьхна моастагIашка танк дIа ца лацийта арегахьа фийла дIахьежар из. Ахбийса яьннача хана шIаьхка цIогIарч хоз цуннa: «Ура! Дахье бахьин! чухьалха!» Гу хьауда нах. Иштта сиха шийна новкъостал де боагIарбоацилга ховра Германа. Iеха а аль шийтара танк дIаиккха кIайфинаш бокхаш хилараx сакхийра цун. Цар хIилла яйзачул тIехьагIа пулемет стта волавелар из. Кхо сахьат совгIа ха йоаккхаш лаьттар из иниз цхьатарра боаца тIом. Юххера а сахуллаш кIьачар новкъостал. КIайфинаш дIа а делхабаь декъий лархIа болабелар цIевскархой. Цу тIем тIа 76 моастагIа кийрвар Г. Расуева.

ХIаьта Германа-м иоган, кулгаш дохьадаь госпитале дIавихьачул тIехьагIа мара хайнадацр из. Кхо бутт баьиначул тIехьагIа вийрза госпиталера араваьлча цIьяьха дага а довцаш Москве дIавийхар из. Цига «Еррггсоюзни староста Михаил Ивановича Калинина шо «За отвагу» яха медаль хьа а луш белгалйир инз цхьатарра боацача тIом тIа салтечо яьнна котало.

Финашцара тIом сецачул тIехьагIа эскаре ха яьккха валале юха' а хIанз немецки фашисташ вайна хьа ца хьоабеш болабаьа тIем тIа дIавахар вай мехкахо. 43 танкови дивизе механик-водитель волаш дIаболабир цо Сийлахь - боккха даймехка тIом. Германа лехкача танка экипажа командир вар Советски Союза Турпал Г. Архипов. Вай Даьхсина кхерамеча, халача цу июльски денношка Малхбузен Украинерча город Ровне бар уж. Город Житомире хиннача тIем тIа яьгар Германа танк.

Техникана йоккха совле яр моастагIашка цу денош ка, — дувц Г. Расуева. — Цудухьа нинан сий ца кходеш вай эснар латташ хиннадале а цхьан юкъа тIехьашка дувла дезаш хилар вай. Берригa низ тIабахийтта латача моастагIчунна Чернигов, Полтава, Харьков. Керда Оскал, Къаьна Оскал, кхыйола городаш йита тIехьашка яла езаш хилар дивизи. Воронеж йолча оагIорахьа тIехьашка доалаш Алексеевка яхача станце дIакхаьчача массава лай а кхы тIехьашка ца довла лаьрхIар оаха. ХIаьта кхы хьачу ца бохкийташ соца а бир фашисташ.

Дивизи Алексеевка яхача станце латтача хана взводий командираш кийчбеча Воронежски фронтовой школе ялх бетта деша хьожавир Г. Расуев.

Дика кийчвенна эпсар а волаш цу хана советски герза денал моастагIашта дIадовзийташ Сталинградски фронте латаш хиннача шийн дивизе юха хьавхьачар иов. Расуев. Дукха ха ялал» 23-ча стрелкови дивизе 117 стрелкови полк химически Iалашъеча взвода командиралла хьожавир из.

Взвода бIухоашта доагIача тайпара кулгал а деш цу бирсача тIем тIа дика латарах СССР. ТIема Низий Керттерча командоване приказах. шоаза баркал аьннад Г. Расуевна. ТIаккха чIоагIа тIалаташ дIахьалхашка аха вай эскараш доладелча шийн вахар ца кходеш цIн хезача Курско - Орловски лотаме тIом баьчул тIехьагIа советски лаьтташ мукъадаьхача вай эскарашца Европа мехкаш фашистски гIаьрахоех мукъадаха малхбузехьа дIавахар Герман. Цу хана цхелагIча танковой Арме Гвардейски разведовательни полка химически взвода командир хинав из. Варшава, Познань, Кенигсберг городашка гIолла котало йоаккхаш чакх а даьнна Гаьнарча Пройвальде дIакхаьчар Г. Расуева тIема наькъаш. Цига шийн тIема новкъосташца лелдир цо дукха хана денз сатийса Котален ди. ДIахо а город Бобруйске часте химически служба эпсар хилар из. ТIаккха 1949 шера Советски Эскарера цIа а вена машара вахте къахьега дIаэттар эпсар. ХIанз Грозне дорожно - мостовой управлене оператор волаш болх беш ва Герман. Цун тIема совгIаташта ЦIе Сельба яхача ордена, «За отвагу», «За взятие Варшавы», «За освобождение Кенигсберга», кхыдараш юкъе наьха тIа доахк машарерча къахьегаме денна совгIаташ.

А. КУСАЕВ.

КИНО АРТИСТАШ ЯРОСЛАВЛЕ

Ярославле чакхъаьннай художественни, документальни, Iилма популярни фильмай Еррггсоюзни хьажар - конкурс. Цун программе — советски болхлой классе вахарех къахьегамех хьакъехьара ленташ.

БIарчача шIарагIа конкурсан фильмашка (мехка тиъо киностуде 37 ленте) хьожаш хинна Ярославски моторостроительни завода культуран техника Дворецa йоккха зал, хIаьта иштта Ярославски областа кинотеатраши культура цIевоши нахах хьалдиза дар. Кизога хьежараш вIашагIбетталора йоацаш дукха безача актераша а лха киноэалашка беттабенна ца Iеш фабранашка, заводашка, дешара заведенешка. Беза хьашийн сана тIашйора цар советски экрана популярни артисташ.

Ярославлан областен болхлой класса а интеллигенце а викалаш, хIаьта иштта бовзаш бола кино деятелаши артисташи чубоагIаш хиннача конкурса жюрена керте латтар СССР халкъа артист, Социалистически Къахьегама Турпал, Пачхахьалкхен премен лауреат, Николай Афанасьевич Крючков. Цун заместитель яр техническа кIадай фабрике йовзаш йола ярдильщица, РСФСР Лакхехьарча Совета депутат, КПСС XXVI съезда делегат Раиса Александровна Кудрякова.

Хьажара - конкурса эггара хьалхара приз хьожайир «Къаьстта лоархIаме задани» яхача художественни фильмайн («Мосфильм»), «Сердал хьалхашкахьа я» яхача документальни фильмайн (Украински хроника студи).

Хьажаре юкъе дакъа лоацаш хиннараштa елар иштта организационни комитето, производственни коллективаша, общественни организацеша оттаяь хинна 23 приз а.

СУРТАШ ТIА: 1. Тухсискал а дакъаш къахьабьаьхиоб нах хьажаре-конкурсе дакъа лоацаш бараштa Сийлахь - йоккхача Ростове.

2. Конкурса жюри болхбеш я (аьрдехьара аьттехьа) цун председатель—СССР халкъа артист Н. А. Крючков, «Юность» яхача халкъа киностуде кулгалхо, РСФСР культура заслуженни болхло Р. А. Юстинов, Ярославски лакхерча театральни училища проректор М. Г. Вайншова.

С. МЕТЕЛИЦА суртащ. ТАСС фотохроника.

СЪЕЗДА ХЕТАЯЬ

ФИЛЬМА ПРЕМЬЕРА

Вай мехка мел доача кинотеатрашка гойтеш да цIи хезача советски кино актере а режиссере а, СССР халкъа артиста Матвеев Евгене оттадаь «Къаьстта лоархIаме декхар» яха керда художественни фильм. Из хетадаь Советски Союза Коммунистически парте XXVI съезда.

Наьсаран районе цу фильма премьере хилар Наьсар-Кертерче юрта культура ЦIагIа. Дукха нах гулбенна чакхъьяьлар из. Цунга хьама укхаза баьхка бар юртаре а районера а тIема а къахьегама а ветеранаш, производство хьехалеттараш.

Фильм дувцар хьамбел дир Наьсар-Кертерче № 1 йолча юкъерча школа дешаре дакъа заведующе Газгиреева Лидас, тIема ветеранаша Мальсагов Тугана, Оздоев Мурада. Итазов IедлоагIаша, совзоза бокхлоша Гарбакова, Парчиев Абдура, тIема еана художественни самодеятельноста довкьошхо хиннача Халухоева Маденита, школа - интерната нохчагера Аушева Мольмаде, кхычар.

Пионераша зIэзаи делар тIема а къахьегама а ветеранашта.

«ЭРСИЙ ГIУЛАКХ»

КПСС XXVI съезда хетаяь ихы цхьаькха спектакль кийчъеннай М. Ю. Лермонтова цIерагIча республикански эрсий драматически театро укх деношка. Из я Ленински а СССР Пачхахьалкхен а премей лауреата Симонов Константина «Эрсий гIулакх» яхаш цIи йолча пьесах латта спектакль.

Спектакла постановщик ва театра керттера режиссер Исаев Анатолий, художник Нохч-ГIалгIай АССР искусствой заслуженни деятель Сиовинг Александр.

Спектакла керттера ролаш ловзаю РСФСР халкъа артиста В. Оглоблина, НГIАССР заслуженна артиста В. Панова, артисташа — Б. Иванова, В. Колесника, Г. Булущева, А. Реаладина, С. Хоиске, В. Захарова, О. Шумиловас, А. Третьяковас, Р. Цициевас, кхычар.

НАЬХА УНАХЦIЕНО ЛОРАЯРА

Партийни советски органий новкъосталца республика медицински болхлоша дIаяхача пятилетке белгала болх баьб бахача наха медицински гIулакх дегла тоадара, дарбан учреждений материально-технически база чIоагIъяра даькъе. Цу шерашка болх бе йолаяьйтай 890 маьнги дIаоттабе йиш йола дарбанн сменагIа 2700 саг тIаэцаш йола амбулаторно-поликлинически учреждениш, хIаьта иштта керда аптекаш, деша даха ха йоацача берий учреждениш.

ХIанз вайцига 10 эзар сага бIаь маьнги кхоач. Бахача наха медицински гIулакх деш 158 тайп-тайпара учреждени я, хIаьта 3000 лор, 8300 юкъера дешар дийша медицински болхло ва. Вешта аьлча, итт эзар сага 25 лор, 71 юкъера дешар дийша медицински болхло кхоач.

Республика аптекоуправлене системе къахьегаш 880 совгIа саг ва. ХIара шера бахача наьха унахцIено лорарта дIадохийт 45 млн. сом. ДIахо а дегIадаьккхад медицински гIулакх дара специализированни тайпаш. Масала, хьахиний кардиологически, наркологически, эндокринологически а кхыйола а службаш.

Цхьабакъда, унахцIено лораяра даькъе вайцига хIанз а тоъал кхоачамбоацараш да, хIанзарча хано дIадехарашка хьежа вIаштIехьдаьккхадац из. Керттера кхоачамбоацар да лораш дукха хуцалулга, къаьстта а юртаашка уж ца тоъалга. Масала, иттлагIча пятилетке республике балха вера 1068 лор, хIаьта 500 дIаэахар. Геттара ледаре лел унахцIено лораяра эша объекташ хьалъйоахилга, хIаьта цо шийн аргIан юхатетт медицински гIулакх дара специализированни тайпаш дегIаккувлилга, дарбан учреждениш технически эргайоахилга, методаш практикана юкъекхувлилга.

ЦхьайттаагIча пятилетке унахцIено лораяра органашта учрежденешта хьалхашка латтача декхарех керттера дараш малагIаш да аьлча, уж да медицински гIулакх дара эффективность, диках, культура лакхъяр, инфекционни лазараш кIезигдар, кхалнаьхен берийн унахцIено лораелга эргайоахаш тоадар, медицински учреждений материальни база чIоагIъяр, Iилман, карегIдаьнари дикагIа йола моллаш практикана юкъекхувлар.

ЦхьайттаагIча пятилетке республике хьалъе лерхI 1500 маьнги чуоттабе йиш хургйола больницаш, 1000 саг тIаэцаш хургйола амбулаторно-поликлинически учреждениш. Хьалъьяьккха езаш я 300 маьнга чуоттаюргйола шийн поликлиника а йолаш йола берий республикански больница. Центральни районни больницаш хьалъергья Урус-Мартанеи Назранеи, больница — Шелковской станице, хIаьта г. Грозне республикански больнице 330 маьнги чуоттабе йиш хургйола терапевтически корпус, иштта керда корпусаш хьалъергья 4-чен 9-чен городской больницашка, хIаьта скори помоща станции берий поликлиникен хьалъе лерхI Старопромысловски районе. Цу шерашка иштта хьалъергья кхыйола дарбан учреждениш.

Укх пятилетке 400 лор, 1200 юкъера медицински дешар дийша болхло тIаихетаргва. Цо торо хулийтаргья цхьан лора 1500 — 1700 саг мара ца кхоачийташ терапевтически участкаш дIамигье, хIаьта цхьан лорапедиатра 800 бер мара кхоачаш хургдац.

Пятилетка шерашка дукха хIама де лерхI хиш, фо лорадара, «Грознефтеоргсинтез» объединене предприятеша, хIаьта иштта юрта бовхима, агропромышленни объединеней гIулакхашта. Уж дерригa бехктоккаме декхараш толаме кхоачашдеро йиш хулийтаргья къахьегамхой унахцIено лораелга наьха санна тоаде.

П. КАМЫШНИКОВ.
Нохч-ГIалгIай АССР унахцIено лорaяра министр.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

КПСС XXVI съезд хьаела тахан.

23 ФЕВРАЛЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха». Информационни программа.
8.40 — IуйIранара гимнастика.
9.05 — А. Бородина а С. Прокофьева а произведенешкара концерт.
9.50 — Советски Союза Коммунистически парте XXVI съезд хьаелар. Съездий Кремлевски Дворецера трансляци.
16.30 — «Эскараш». Художественни фильм.
18.30 — СССР оборона Министерства хьалхарча ше къаьстта хьоахаьмеча духовой оркестра кхоачашду торжествени маькъа эллеш.
19.45 — «Тахан дуней тIа».
19.00 — «Вай адрес — Советски Союз».
21.00 — «Ха». Информационни программа.
22.00 — М. Глинка произведенешкара концерт.
23.15 — «Тахан дуней тIа».

II ПРОГРАММА

8.00 — Советски Эскарах йола документальни фильмаш.
9.50 — Советски Союза Коммунистически парте 26-гIа съезд хьаелар. Съездий Кремлевски Дворецера трансляци. Чакхьаьча — Москвески Пачхахьалкхен симфонически оркестра концерт.
18.05 — Нохч - гIалгIайчу гIалахь.
18.25 — «Турпалаш». Документальни фильм.
18.45 — «КПСС — социалистически гуманизма парти».
19.00 — «Футболах йола СССР кубок. «Зенит» (Ленинград) — «Торпедо» (Кутаиси). Ленинградера трансляци. Перерыве «Бийса дикаьа хайла шун, бераш!»
21.00 — «Ха». Информационни программа.

24 ФЕВРАЛЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха». Информационни программа.
10.05 — Хренников. № 3 йола симфони.
10.25 — «Седкъа». Бераша дола киножурнал.
14.30 — КПСС XXVI съезде.
15.00 — Центральни телевидени Еррггсоюзни радиои эрсий нахай Академически хора концерт.
15.25 — Боксах йола СССР кубок.
16.15 — В. Маяковский. «Владимир Ильич Ленин».
17.00 — КПСС XXVI съезда антинах.
17.30 — «Кагирхой дарсаш».
18.45 — «Тахан дуней тIа».
19.00 — Центральни телевидени Еррггсоюзни радиои эстрадно-симфонически оркестра концерт.
19.25 — «НIайна моттиг» яхача телевизионни спектакла премьера.
21.00 — «Ха». Информационни программа.
22.00 — Останкино концертни студера политически песней сайре. Перерыве — «Тахан дуней тIа» яха информационни выпуск.

II ПРОГРАММА

8.00 — Передачай программа.
8.05; 11.05 — «Шахматни школа».
8.35; 9.35 — Советски пачхахьалкхен а болхлой а лараме. 8-гIа класс.
9.05 — ПТУ дешархошта. Эрсий мотт.
10.05 — Французски мотт. Дешара 2-гIа шу.
10.35; 11.35 — Физика. 10 класс.
12.05 — Студенташта - заочникашта. Лакхара математика. 3-гIа курс. ЯьлагIа передача.
13.00 — «Нета эшаш ялла». Кабалески тахан. Хьалхара фильм. Подготовительни отделений лакхаргIархошта.
14.10 — Математика.
14.40 — «Эрсий къамаьл».
15.10 — Иванов. «Бронепоезд 14—69». Экран хьехархочунна.
15.55 — Физика. 6-гIа класс.
16.25 — Географи. 5-гIа класс.
17.40 — «Дунен халкъашта юкъера обозрени» (гIалгIай меттала).
17.55 — «Нохч - гIалгIайчу гIалах».
18.15 — «Дика веллар хьона да», Документальни фильм.
19.00 — «Творчествана лархIа патент». Iилмай-популярни фильм.
19.15 — Хоккейх йола СССР чемпионат. «Динамо» (Рига) — «Динамо» (Москва). ШоалагIа а кхоалагIа а периодаш. Ригера трансляци. Перерыве — «Бийса даькъал хийла шун, бераш!»
21.00 — «Ха». Информационни программа.
22.00 — «Укрощение огня». Художественни фильм. Хьалхара сери.

РАДИО

23 февраль

КПСС XXVI съезд хьаелар.
Советски Эскарен ТIема — Форда Флотен ди.

7.15 — «Парте — шо хаиаш тахнийл, сийле, ирс» (нохчий меттала).
7.25 — «Грозненски рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.
7.30 — «Ленинан некъ» газета обзор.
7.35 — «Сердало» газета обзор.
8.25 — «Парти. Даьхе вай ластар». Музыкальни композици (гIалгIай меттала).
9.15 — «Хьамсарча парте съезда — къахьегама совгIаташ» (эрсий меттала).
17.15 — «Кагирхой вахар» яха радиовыпуск (нохчий меттала).
17.45 — Советски Эскарах долча иллей темана йола фантази (эрсий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала).

24 февраль

6.40 — «Юрта IуйIре» (эрсий меттала).
7.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольски племя» газетий обзор.
7.25 — «Сердало» газета обзор.
7.30 — Хоамаш.
8.25 — ДоттагIлен. Концерт.
10.00 — Передачай программа. Хаоттамах йола хоам (эрсий меттала).
16.01 — Хьамсарча парте съездага рапорташ ду вай. Репортаж (гIалгIай меттала).
16.15 — «Хальха хьалхдоаа товараш — лаккара дикал йолаш». Беседа (нохчий меттала).
16.30 — «Социалистически кхье котало ихкараш хоаша!» Концерт. (нохчий меттала).
17.15 — «Тхоьа кхду» яха радиовыпуск (эрсий меттала).
17.30 — «Къона заманхо» (гIалгIай меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала).

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске ул., 92. Телефонаш: редактора — 9-24-08; редактора заместителга — 9-24-03; бехктокхама секретара — 9-24-00; отделаш: партейни вахара — 9-24-04; промышленностен транспортен — 9-24-01; юрта бахама — 9-24-06; культура — 9-24-05; кисьмаш — 9-24-07; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 9-24-08; заместителя редактора — 9-24-03; ответственного секретаря — 9-24-00; отделов: партийной жизни — 9-24-04; промышленности и транспорта — 9-24-01; сельского хозяйства — 9-24-06; культуры — 9-24-05; писем — 9-24-07; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинарен, ереи, шоаттеи деношка.

СФ00044. «Грозненский рабочий» издательстве типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 675.